Draagbare mediaspelers

Entertainment onderweg

Mp3-spelers hebben definitief een plaatsje verdiend in de standaarduitrusting van muziekliefhebbers. Voor cinefielen en beeldbuiskinderen bestaat er ook zoiets als draagbare mediaspelers, ook wel eens PMP's of Portable Media Players genoemd. Zij maken films, opgenomen series of andere tv-uitzendingen mobiel. Is het nog wel genieten aan zo'n lilliputterscherm?

CASPAR VAN RHIJN, JO VERLUYTEN & PC LABS

Portable Media Players (PMP's) zijn eigenlijk harde schijven met een aantrekkelijk jasje eromheen. Het meest opvallende onderdeel van dat jasje is het beeldscherm. En dat brengt ons bij hét verschil met de gewone mp3-spelers met harde schijf. Deze laatste hebben ook wel een schermpje, al dan niet in kleur, maar dat is zelden groot genoeg om er een (bewegend) beeld op te bekijken. Niet alleen de fysieke grootte van het scherm speelt een rol; ook de resolutie of het aantal afzonderlijke beeldpunten is bepalend voor de kijkervaring. Kortom: een draagbare mediaspeler is een apparaat dat naast muziek ook foto's en films kan bewaren én afspelen op een voldoende groot en gedetailleerd beeldscherm.

Functies

Nogal wat fabrikanten van mediaspelers denken nog een stukje verder, en voorzien het apparaat ook van extra functies. Zo worden nogal wat toestellen uitgerust met een usb-poortje waaraan je bijvoorbeeld een digitale camera kan hangen, een zogenaamde usb-host. Handig als je onderweg je geheugenkaart wil leegmaken. Sommige toestellen hebben zelfs een slot voor bepaalde geheugenkaarten, waardoor je ook het usb-kabeltje van je camera kan thuislaten.
In onze test zitten ook enkele apparaten die een opnamefunctie hebben. Bedoeling is dat je het televisietoestel in de huiskamer verbindt met je PMP, je favoriete feuilletons rechtstreeks opneemt op het kastje en ze later bekijkt, bijvoorbeeld op de trein. Uiteraard kan je de opnames ook weer bekijken op het televisiescherm zelf, maar daar schuilt mogelijk een addertje onder het gras. Omdat een PMP een klein scherm heeft, zijn het aantal beeldpunten op dat scherm doorgaans beperkt – 480 x 272 pixels is bijvoorbeeld een courante 'maat'. Op een klein scherm heb je immers minder aparte beeldpunten nodig om toch een mooi vloeiend beeld te krijgen. Een televisietoestel voed je echter best met bronmateriaal van 640 x 480 beeldpunten. Neemt je PMP televisieprogramma's op in een lagere resolutie en wil je ze toch op een tv bekijken, dan kan de kwaliteit teleurstellen.
Bij het aanmaken van je bronmateriaal, en dus ook bij het kopiëren van dvd's naar de harde schijf van je PMP (zie verder), moet je rekening houden met het beoogde doelscherm. Ga je de beelden straks enkel bekijken op je PMP of bijvoorbeeld ook op de televisie van je hotelkamer?

Bronmateriaal

We horen je al denken: bewaar al je dvd-materiaal gewoon in de originele vorm op de schijf, dan heb je geen kwaliteitsverlies. Klopt, maar aan die medaille kleeft natuurlijk een keerzijde: de opslagcapaciteit. De meeste PMP's gebruiken harde schijven van 20, 30 of 40 GB. Daarop zou je theoretisch gezien vijf tot tien speelfilms kunnen krijgen in de originele grootte, wat niet echt veel is. Bovendien kunnen niet alle PMP's originele VOB-bestanden afspelen. VOB staat overigens voor Video Object en bevat alle informatie over de film, het menu en de ondertitels van een speelfilm. Meestal wordt dat geheel eerst omgezet naar een compacter formaat, vooraleer het op de PMP wordt bewaard. Populaire namen in dit verhaal zijn onder andere DivX, Xvid en wmv. Meer daarover in het kaderstuk rechts op deze pagina.
Onthoud nu al dat de ideale PMP best overweg kan met zoveel mogelijk bestandsformaten en *codecs*. Dan hoef je niet al je media te vertalen naar een compatibel formaat en bespaar je heel wat tijd.

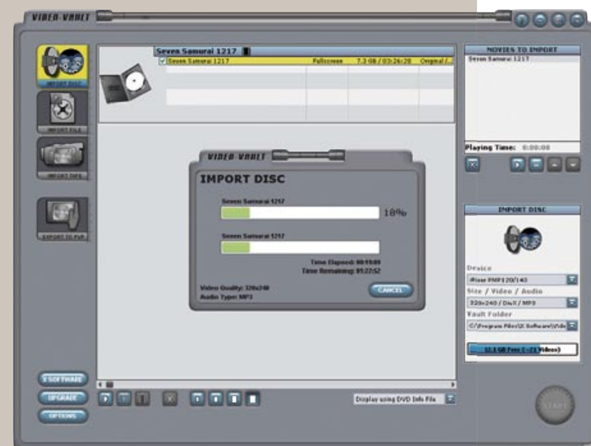
Aandachtspunten

Bij het beoordelen van de PMP's hebben we uiteraard niet alleen gelet op de mogelijkheden die het kastje biedt en de mate waarin het verschillende formaten ondersteunt. We hebben uiteraard ook oog voor de beeld- en klankkwaliteit, het gebruiksgemak én de autonomie. Maar we hebben niet gelet op de kwaliteiten als mp3-speler, pda of spelconsole: we zijn immers op zoek naar de ideale entertainer voor onderweg.

VOORBEREIDING IS HET HELE WERK

Hoe leuk deze portable media players ook mogen zijn: recht uit de doos kunnen ze niks. Je moet er eerst muziek en -videomateriaal opzetten. Vraag is in welk formaat? Voor muziek mag je er vanuit gaan dat mp3-bestanden moeiteloos worden geslikt door elke speler. Bij videobestanden liggen de zaken iets moeilijker. Maak je gebruik van bijgeleverde converteersoftware, dan kan er relatief weinig fout lopen, tenzij die struikelt over een kopieerbeveiliging. Probeer AnyDVD van Slysoft www.slysoft.com/nl eens uit om dat varkentje te wassen.

Wordt er geen converteersoftware bijgeleverd, dan opteer je best voor een conversie naar het DivX-formaat, dat door de meeste spelers wordt ondersteund. Met het gratis PocketDivXEncoder http://divx.ppccool.com (zie ook onze workshop in Clickx 97) kan je de klus klaren, mits het nodige doorzettingsvermogen. Met Video Vault www.dvdxsoftware.com (zie onze cursus in Clickx 101) gaat het een stuk makkelijker, maar dat pakket is niet gratis. In beide gevallen geldt echter dat je beter op tijd begint met de conversie van al je mediabestanden en een en ander eerst uitprobeert vooraleer je op vakantie vertrekt!

Archos Mobile DVR AV500

Eigenzinnig

Archos maakt al jaren even eigenzinnige als krachtige draagbare mediaspelers, zoals de Mobile DVR AV500. Net als de Cowon iAudio A2 heeft dit toestel een 4-inch scherm met een resolutie van 480 x 272 pixels en het bevat een ingebouwde recorder, een verwisselbare batterij, een afstandsbediening en een TV Pod (een soort docking-station waarmee je de Mobile DVR AV500 in een paar seconden op je tv-toestel aansluit). De Mobile DVR AV500 zelf bevat jammer genoeg geen steun; we kunnen hem dan ook moeilijk rechtop zetten. En we raken ook – zelfs na vele jaren van tests – nooit gewoon aan de soms erg verwarrende interface van de Archos AV-lijn.

De beeldkwaliteit van deze Archos-videospeler wordt enkel overtroffen door dat andere toptoestel in deze test, de iAudio A2 van Cowon. Met een prachtig contrast en een brede inkijkhoek kan je onder zowat alle omstandigheden van films genieten. Maar dit toestel komt pas echt tot zijn recht als je de opnamefuncties uitprobeert. Via de TV Pod kan je het toestel in enkele seconden aansluiten, en de afstandsbediening blijkt te dubbelen als een universele afstandsbediening voor al je toestellen. De opnames zelf zijn nauwelijks van het origineel te onderscheiden. Ook op de batterijtest doet de Mobile DVR AV500 het behoorlijk; we klokken af op 3:56 uur.

PRODUCENT: Archos, www.archosbenelux.nl
PRIJS: € 499
FUNCTIES: Audio-, foto- en videospeler; opname van audio, video en stem; usb-host
UITRUSTING: 30 GB opslag; 4-inch scherm van 480 x 272 pixels; batterijleven 3:56 u

TESTSCORE: 8/10

Cowon iAudio A2 20 GB

Topkwaliteit

Mocht je Cowon niet kennen, dit merk is zowat de Mercedes van de mediaspelers. Voor videoliefhebbers ontwierp Cowon de iAudio A2, een minimalistisch toestel rond een superieur 4-inch scherm dat maximaal 480 x 272 pixels weergeeft. Naast het scherm vinden we vier bedieningsknoppen en een joystick waarmee je toegang krijgt tot alle functies. De afwerking van de iAudio A2 is indrukwekkend; Cowon gebruikt een hoogwaardig en krasvrij materiaal, terwijl het scherm ontspiegeld werd. De batterij van de iAudio A2 is niet verwisselbaar, maar voor we dat als een minpunt aanhalen, moet je weten dat we een ongeëvenaarde autonomie van bijna 10 uur opmeten en dat je de batterij via de usb-poort kan opladen. Tijdens onze tests krijgen we weinig indicaties dat de iAudio A2 zijn reputatie geen eer aandoet. We kunnen alle ondersteunde formaten probleemloos afspelen; enkel voor MPEG2 (ook VOB) en – opmerkelijk genoeg – WMV10 moet de iAudio A2 passen. De beeldkwaliteit is zowat de beste van alle videospelers in deze test; zowel de inkijkhoek als de scherpte overtreffen de concurrentie. De iAudio A2 kan ook opnemen via een AV-ingang aan een maximale resolutie van 640 x 480 pixels en in MPEG4, maar dat gaat minder goed. We merken problemen met de geluidssynchronisatie en lastige patroonvorming in onze beelden. Het prijskaartje staat – jammer genoeg – in verhouding tot de prestaties.

PRODUCENT: Cowon, www.cowon.com
PRIJS: € 459,95
FUNCTIES: Audio-, foto- en videospeler; opname van audio, video en stem; FM-radio; usb-host
UITRUSTING: 20 GB opslag; 4-inch scherm van 480 x 272 pixels; batterijleven 9:50 u

TESTSCORE: 9/10

Creative Zen Vision

Voor eenzame kijkers

Op papier is de Zen Vision van Creative een van de volledigste draagbare videospelers op de markt. Het toestel heeft een ingebouwde FM-ontvanger, een 3,8-inch scherm met een resolutie van 640 x 480 pixels, een verwisselbare batterij en ondersteuning voor tal van codecs. Bovendien maakt Creative al een hele tijd draagbare mediaspelers, en dat merken we aan de afwerking en de bediening; die staat op het niveau van de Apple iPod. Dat geldt ook voor de bijgeleverde software; Creative Media Explorer zet zonder veel interactie alle media om naar formaten die de Zen Vision ondersteunt. Niet dat je deze functie vaak zal nodig hebben, want de Zen Vision ondersteunt erg veel formaten en speelt die ook zonder problemen af.

Dat betekent niet dat het toestel foutloos is – verre van zelfs. De grote troef van deze Zen Vision (het vga-scherm) is meteen ook de achillespees. Wanneer we de kwaliteit beoordelen, zijn we eerst erg onder de indruk van de scherpte en het detail dat de Zen Vision biedt. Maar dat slaat snel om als we de inkijkhoek controleren. Je kan dit toestel alleen gebruiken als je het recht voor je houdt, in een bijna perfecte kijkhoek. Zelfs een beetje opzijschuiven is voldoende om het beeld te vervagen. Daardoor wordt samen genieten van een filmpje onmogelijk. Je kan met dit toestel niet opnemen, maar je kan de Zen Vision wel synchroniseren met MS Outlook en zo als pda gebruiken. Onze batterijtest klokt af op 3:52 uur.

PRODUCENT: Creative, www.creative.com
PRIJS: € 399
FUNCTIES: Audio-, foto- en videospeler; FM-radio; agendafuncties; CompactFlash-slot
UITRUSTING: 30 GB opslag; 3,8-inch scherm van 640 x 480 pixels; batterijleven 3:52 u

TESTSCORE: 7/10

Epson Multimedia Storage Viewer P-4000

Kluif voor fotografen

De Multimedia Storage Viewer P-4000 profileert zich eerder als een digitale opslagplaats voor foto's die ook MPEG4- en mp3-bestanden ondersteunt. Dat lijkt een andere invalshoek op een identiek verhaal, maar Epson maakt zijn claims wel degelijk waar. De P-4000 is een erg zware eenheid (415 gram), met een ruime harde schijf van 80 GB en slots voor zowel *SD*- als *CompactFlash* Type II-geheugenkaarten. Dat laatste alleen al maakt duidelijk dat de P-4000 zich vooral op fotografen richt. Het scherm van de P-4000 is 3,8 inch groot, heeft een resolutie van 640 bij 480 pixels en geeft zijn beelden erg scherp weer. We kunnen zowat elk beeldformaat op het scherm van de P-4000 tonen – zelfs het *RAW*-formaat.

De multimediale ambities van de P-4000 zijn wat bescheidener. Er is ondersteuning voor MPEG4 en M-JPEG, mp3 en AAC. Maar dat is duidelijk niet de echte focus van deze mediaspeler. Met de knopjes naast het scherm kunnen we inzoomen op beelden, beelden opdelen in mappen en bestanden automatisch hernoemen – allemaal functies die erg handig zijn voor fotografen. Je kan met de P-4000 ook rechtstreeks afdrukken op een aantal Epson-printers.

De P-4000 is zeker geen belabberde videospeler, maar met enkel ondersteuning voor MPEG4 en M-JPEG, een interface die vooral op maat van fotobeheer geënt werd en totaal geen ondersteuning voor video in de bijgeleverde software, hoort het toestel eigenlijk niet in deze test thuis. De lithium-ion batterij houdt het nog geen 3 uur uit. De P-4000 is een knap, maar duur toestel voor fotografen, maar als videospeler wordt hij te licht bevonden.

PRODUCENT: Epson, www.epson.be
PRIJS: € 719
FUNCTIES: Audio-, foto- en videospeler; usb-host; slots voor geheugenkaarten
UITRUSTING: 80 GB opslag, 3,8-inch scherm van 640 x 480 pixels, batterijleven 2:45 u

TESTSCORE: 7/10

VAKTAAL A - M N - Z

CODEC: Staat voor compression/decompression. Een stukje software dat bepaalt hoe gegevens worden gecomprimeerd en gedecomprimeerd.

COMPACTFLASH (CF): Een erg klein (enkele centimeters omtrek en 3 millimeter dik) geheugenkaartje met flashgeheugen.

RAW: Een beeldformaat dat zonder kwaliteitsverlies kan bewerkt worden op de pc, bijvoorbeeld met Photoshop.

SECURE DIGITAL (SD): Type geheugenkaart met flashgeheugen dat soms in digitale fotoapparaten of pda's wordt gebruikt.

PQI mPack P600

Compact kijkplezier

De mPack P600 van PQI is – in tegenstelling tot wat de naamgeving doet vermoeden - recenter dan versie P800. De kleinste draagbare videospeler in deze test heeft een oesterschelpontwerp en weegt net geen 300 gram, maar biedt wel een 4-inch scherm met een resolutie van 480 x 272 pixels. Hoewel de afwerking maar middelmatig is, vinden we het ontwerp van de mPack P600 even slim als handig. Alle functies zitten in een makkelijk bedienbare duimknop, al blijven we de interface vaak onlogisch vinden. Net als de mPack P800 gedraagt deze mPack P600 zich als een harde schijf als je hem op je computer aansluit, wat betekent dat je bestanden tussen mappen uitwisselt. PQI levert een mediaconvertor bij zijn toestel, maar die heb je enkel nodig als u wmv- of asf-bestanden wil laden. Ook de ondersteuning voor muziek- en beeldformaten is breed. Notoire afwezigen op de specificatielijst van de mPack P600 zijn een FM-tuner en een microfoon.

Het scherm van de mPack P600 is een revelatie; het kan 16 miljoen kleuren weergeven, is even helder als scherp en een absoluut plezier om naar te kijken. Minstens even indrukwekkend is de manier waarop de P600 zowat alle bestanden slikt die we naar de schijf slepen; zelfs VOB-bestanden aan volle dvd-kwaliteit worden zonder noemenswaardige problemen afgespeeld. De autonomie staat in verhouding tot de geringe omvang van het toestel; ondanks pogingen van de onbetrouwbare batterijmeter om ons een prettiger verhaal te vertellen, halen we maximaal 4 uur uit de mPack P600. De geluidskwaliteit is minder indrukwekkend, maar de focus van het toestel ligt dan ook duidelijk op het afspelen van video.

PRODUCENT: PQI, www.pqieurope.com
PRIJS: € 390
FUNCTIES: Audio-, foto- en videospeler; usb-host
UITRUSTING: 20 GB opslag, 4-inch scherm van 480 x 272 pixels; batterijleven 4u

TESTSCORE: 7/10

PQI mPack P800

Goed uitgerust

De mPack-reeks van PQI bestaat al een tijdje, maar landt nu pas in ons testlab. De mPack P800 gebruikt een schijf van 40 GB, een 3,5-inch scherm met een resolutie van 320 x 240 pixels en de mogelijkheid om een veelheid aan formaten af te spelen én op te nemen. Het toestel zelf is fors afgewerkt en weegt precies 350 gram. Het chassis is een stuk groter dan het scherm en biedt onder andere plaats aan een CF Type II-slot. Maar als je dat gebruikt, steekt de kaart wel voor tweederde uit het toestel. We vinden ook een AV-ingang en -uitgang, die je met de bijgeleverde kabels kan gebruiken, en een S/PDIF-poort. De mPack P800 ondersteunt zowat alle muziek- en beeldformaten, naast MPEG1, MPEG2 en MPEG4, maar ook wmv, XviD en DivX – maar met één belangrijke tekortkoming: je kan er geen enkel beschermd formaat op afspelen.

Op papier lijkt de mPack P800 een degelijk toestel, maar in onze tests gaat de speler onderuit. Tijdens de muziektests merken we dat de geluidskwaliteit onaanvaardbaar slecht wordt als het volume op 75 procent gezet wordt. Opnames zijn ietwat teleurstellend, ook al omdat we slechts één opnamemodus (MPEG1 aan 700 Kbps) kunnen gebruiken. Dat geldt ook voor audio, waar we enkel 320-Kbps mp3's kunnen opnemen – bijna altijd overkill. Onze opnames zijn van redelijke kwaliteit, maar de compressie introduceert soms onnodige artefacten in het beeld. Tijdens het afspelen worstelen we dan weer met de interface, waarbij het systeem van de twee joysticks voor meer verwarring dan bewegingsvrijheid zorgt. De kwaliteit van het scherm is wel behoorlijk, en de mPack P800 zet in onze autonomietest een respectabele 4:15 uur neer.

PRODUCENT: PQI, www.pqieurope.com
PRIJS: € 399
FUNCTIES: Audio-, foto- en videospeler; opname van audio, video en stem; FM-radio; usb-host; slot voor CompactFlash-geheugenkaart
UITRUSTING: 40 GB opslag, 3,5-inch scherm van 320 x 240 pixels; batterijleven 4:30u

TESTSCORE: 4/10

De alternatieven

Ben je op zoek naar een degelijke mp3-speler die occasioneel ook een videofilmpje moet kunnen afspelen, dan kan je naast échte PMP's ook uitkijken naar een mp3-speler mét kleurenscherm. Zelfs een draagbare spelconsole komt dan in het vizier. Een overzicht van PMP-alternatieven...

SONY PLAYSTATION PORTABLE - € 199

De Sony PSP heeft geen harde schijf onder de motorkap, maar wel slots voor Memory Stick-geheugenkaartjes en Universal Media Discs (UMD). Op deze laatste vind je vooral spelletjes, al brengt Sony er ook films op uit. Met speciale software kan je je bestaande films converteren naar een PSP-compatibel formaat, op *Memory Stick* plaatsen en zo afspelen. Je krijgt ongeveer 8 uur film op een (dure) Memory Stick van 1 GB. Het ruime toestel ligt goed in de hand, de geluidskwaliteit is behoorlijk en dat geldt zeker ook voor het uitstekende 4,3-inch scherm met een resolutie van 480 x 272 pixels. De PSP blijft echter een spelconsole die ook media kan afspelen – mede door zijn beperkte autonomie van 2 uur.

APPLE IPOD - € 329 (30 GB)

De referentie bij de harde-schijf mp3-spelers beschikt al een tijdje over een 2,5-inch scherm (320 x 240 pixels) en kan videobestanden in MPEG4 afspelen. Software om videobestanden te converteren levert Apple niet bij zijn speler, en ook een kabel om beelden te tonen op je televisietoestel is niet van de partij. Apple ziet de iPod nog steeds in de eerste plaats als een muziekspeler met een goed kleurenscherm. Daarop kan je gerust een videoclip meepikken, maar een Lost-marathon bekijk je beter op een echte PMP.

CREATIVE ZEN VISION M - € 298 (30 GB)

Datzelfde verhaal geldt voor de Creative Zen Vision M, die ook een (erg goed) 2,5-inch scherm (320 x 240 pixels) heeft en meer codecs ondersteunt (ook *DivX* en *XviD*). Maar ook hier worden geen kabels voor video meegeleverd, al kan je wel een optioneel dockingstation aanschaffen.

CONCLUSIE

PMP's kunnen erg handige apparaten zijn die thuis, maar vooral onderweg, voor het nodige vertier kunnen zorgen. Voor pendelaars die dagelijks op de trein zitten bieden ze de mogelijkheid om films en series te bekijken op het moment dat ze er tijd voor hebben. En op de jaarlijkse uittocht naar het Zuiden zijn ze de gedroomde babysit op de achterbank. Schaf een PMP ruim op tijd aan, reserveer de nodige tijd om videomateriaal te converteren én vergeet vooral je oplader niet als je wat langer van huis weg bent. Wat onze Clickx-keuze betreft, kunnen we kort zijn: één toestel steekt met kop een schouders boven het peloton uit. De Cowon iAudio A2 is perfect afgewerkt, heeft een goede besturing en een spectaculaire autonomie, en bevat zelfs opnamemogelijkheden. De enige toestellen die weerwerk kunnen bieden, zijn de Archos Mobile DVR AV500 en – maar dan met een aanzienlijk lager prijskaartje – de PQI mPack P600. ♦

VAKTAAL A - M N - Z

DIVX & XVID: Codecs waarmee videobestanden gecomprimeerd worden. Zo wordt een film snel een vierde tot een tiende kleiner, afhankelijk van de instellingen. Bij het afspelen van een DivX-film wordt deze gedecodeerd met behulp van de processor. XviD is het openbronalternatief voor DivX.

S/PDIF: Sony/Philips Digital Interface, een volledig digitale verbinding tussen audio-apparaten.

MEMORY STICK: Geheugenkaartje van Sony, dat vooral gebruikt wordt in fotoapparaten en camera's van Sony zelf. Je kan er gegevens, foto's en muziek op bewaren, en ook verbinden met een computer.